

Húsvét ünnepe után 1. vasárnap (Quasi modo geniti)

► Ézs 40,25–31

A megfáradtak evangéliuma

A vasárnap jellege

A húsvét ünnepe utáni első vasárnap (Quasi modo geniti) protestáns szokás szerint a keresztelés vasárnapja, utalva a névadó antifónára: „*Mint a ma született csecsemők, az igének tiszta tejét kívánjátok, hogy azon növekedjete az üdvösségre.*” (1Pt 2,2)

Az új élet kezdetének ünnepe ez a nap, amelyre már a bevezető ige is hangol minket: „*Ha valaki Krisztusban van, új teremtmény az. A régiek elmúltak: íme, újjá lett minden.*” (2Kor 5,17)

Bár a vasárnap maga az egész kereszténység legnagyobb ünnepének a folytatása, a hozzá tartozó igék, lekciónak is afelé vezetnek bennünket, hogy nemcsak a tanítványok életében kezdődik valami új azzal, hogy megjelenik számukra a feltámadott Krisztus, és szolgálattal bízta meg őket, hanem számunkra is, akiket szívünk mélyéig áthat a halál legyőzésének, Isten kegyelmének és Krisztus szeretetének döbbenete.

Amit a textusról tudni kell

Ézsaiás könyvének 40. fejezete a vasárnapi textusnak is megadja az alaphangját. A próféta feladata a vigasztalás és az örömmüzenet átadása. Letelt a rabság ideje, megbűnhődött bűneiért Isten népe.

A kifosztott, elnyomott, száműzött, szétszóródott népnek, amelynek földjét feldúlták, templomát lerombolták, nagy szüksége volt a vigasztaló szavakra. Ezért lehet óriási ereje azoknak a próféciáknak, amelyek meghirdetik számukra, hogy Isten már elindította Círust, a perzsák királyát, hogy megdöntse a babiloni birodalmat, hazaengedje a zsidó deportáltakat és engedélyezze a templom helyreállítását. Mintha az évek óta szárazságban

élő, szomjúságban szenvedő ember azt látná, hogy végre-valahára gyülekeznek az esőfelhők.

Az Istentől érkező vigasztaló szavaknak valóban óriási erejük van, de csak azoknak az életében és hitében, akik a hosszú évek alatt nem vesztették el reménységüket.

A gond éppen ez: a nehéz idők megnehezítik a szívet és a szemet is, és már nem látjuk vagy nem úgy látjuk Isten arcát. Izrael és Júda az idő alatt, amíg fogságban volt, idegen kultúrában, idegen istenkultuszok körében elkezdett kételkedni Isten hatalmában, vagy ha abban nem is, akkor a jóságában, hogy egyáltalán még törődik velük.

Amikor kételkedünk az egyház, a lelkészi szolgálat jövőjében, mi is épp ezt tesszük. A saját kedvetlenségünket és tehetetlenséget rávetítjük Istenre, és ezzel kreálunk magunknak egy hamis istenképet, amely valóban képtelen segíteni rajtunk.

Ezt a hamis istenképet pedig már nem is olyan nehéz és nem tűnik értelmetlennek összehasonlítani mással, aminek a segítőerejét „valóban” érezzük. Ezért is háborodik fel az Úr, és teszi fel a kérdést: Kihez hasonlítotok engem? Tényleg faragott és öntött bálványokhoz, amelyeket ember keze alkotott? Velük méritek össze az én hatalmamot?

És mi? Nem mérjük össze őt mással? Amikor – bár magunknak nem biztos, hogy bevallanánk – emberekhez, családtagokhoz, politikusokhoz, szakemberekhez mérjük őt? És jobban bízunk a teremtett világ segítségében, mint magában a Teremtőben?

Nem véletlen, hogy Ézsaiás fölfelé irányítja hallgatósága tekintetét. Babilóniában a csillagok asztrális istenek voltak. Úgy érezte, hogy szükséges emlékeztetni Isten népét arra, hogy mindent, amiben ők vagy mások bíznak, az Úr teremtett.

A csüggedt, hitében elfáradt népnek egy reménysége van: ha Isten megújító erejébe kapasz-

kodik. Még az ifjak, a legkiválóbbak is elfáradnak, megbotlanak. Nem az edzettségen múlik a dolog. Csakis azon, hogy mit kezdünk a nekünk adott kegyelemmel, a feltámadott Krisztussal. Ha ő bennünk él, és mi őbenne, akkor a mi elfáradt életünk, szolgálatunk is újra és újra megújul, és szárnyra kelhetünk.

A perikópa megértése

A vasárnap evangéliumában János evangélista a félelem miatt bezárkózott tanítványokat hozza elénk. Ők is, akárcsak Izrael és Júda népe, a csüggedés és a belefáradás állapotában voltak. És ők is megtapasztalták annak az örömét, hogy aki nem sülyed bele a jelen nehézségeibe, hanem képes Istenben bízni, övele várni a jövőt, annak felragyog Krisztus fénye, és túllát azon, ami éppen most történik.

Isten népe számára ez jelentette a legnagyobb kihívást. Hiszen az a tény, hogy Babilónia győzött, azt is jelentette sokak számára, hogy az isteneik legyőzték az ő istenüket. Marduk, a babiloni főisten győzedelmeskedett, megmutatta nagyobb hatalmát. Izrael és Júda népét pedig két gondolat is gyötörte: vagy nem tud segíteni rajtuk az Úr, vagy nem akar. Hogy melyik a rosszabb, arról lehetne vitázni, de a lényeg szempontjából mindegy.

Isten a prófétáján keresztül egyértelműen kinyilatkoztatja, hogy minden az ő kezében van. Az ellenség királya, az ellenség serege, a történelem menete (Ézs 41,21–29). A büntetés is az ő akarata volt, nem Marduk diadala. Ráadásul már jó előre meg is hirdette, mi vár népére. Nem csúszott ki az irányítás a kezéből, ahogy azt gondolhatták, vagy olykor mi is gondoljuk. Nem feladatunk perlekedni Istennel (Ézs 45,9–10), viszont valódi megnyugvást és békességet talál az, aki rá tudja bízni életét (Mt 11,28).

Igehirdetési vázlat

Mindenki elfárad

Ézsaiás nem kertel és nem is szépít: az ember alaptermészetéhez hozzátartozik az elfáradás és a meg-

botlás ténye. Ilyenek vagyunk, ilyenekké lettünk. De nem volt ez mindig így. Isten kertjében nem volt ilyenfajta fáradtság, erőtlenség, botladozás. Nem Ádám és Éva kiválósága miatt, hanem a Teremtőjünkkel való közvetlen bizalmi kapcsolat miatt.

Ez viszont már a múlté, és ez azzal jár, hogy bármennyire is kiváló valaki, Isten bármennyi csodáját megtapasztalja, akkor is megbotlik, amikor jön a megpróbáltatás ideje (lásd: Izrael, Dávid, Péter stb.).

Elkerülhetetlen az erőtlenség, a szárnynélküliség, a lankadság és a fáradtság megtapasztalása. Ezt fontos tudnunk, tudatosítanunk. És azt is, hogy Isten is tud róla.

Isten népe

Izrael és Júda népe is megtapasztalta az elkerülhetetlen fáradtság és erőtlenség mélységét. Hogy ez minnek köszönhető – a babiloni istenek győzelmének vagy annak, hogy Isten szándékosan hátat fordított nekik –, abban lehettek viták a kegyesek körében, de a lelki megfáradás kimondatja velük a lényegét: ügyük nem kerül Isten elé, sorsuk rejtve van előtte.

A tanítványok

A tanítványok hasonló fáradtságot és erőtlenséget éltek át azokban a napokban, amikor hosszú és örömteli évek után először kellett Jézus nélkül boldogulniuk. Az addigi teljes bizalmat és hitet felváltotta a félelem, és bezárkóztak, elzárkóztak.

Mi is

Mi sem vagyunk kivételek. Jobb, ha erről tudomást veszünk, hogy még ha magasan is járunk, szárnyalunk éppen, úgy érezzük, egy maratonra is elegendő energiánk van, akkor sem kerülhető el a megfáradás időszaka. Ez igaz a házasságunkra, családjunkra, szolgálatunkra, anyagi biztonságunkra, fiatalságunkra, egészségünkre, mindenre, ami a mulandó világ része.

Amikor Jézus a megdicsőülés hegyén az Atyja, Mózes és Illés társaságában a békesség és dicsőség állapotában van, akkor már a haláláról és a feltámadásáról beszélget. Tudja, hogy a nagyhét, annak a borzalmi és mélységei nem kerülhetők el.

A nagy felismerés: Ezen senki és semmi nem tud változtatni. Ha ezt alaposan végiggondoljuk, akkor fontos, hogy felismerésekre jussunk.

1. felismerés: Elkerülhetetlen az erőtlenség, a megfáradás.

2. felismerés: Ez nem jó nekünk.

3. felismerés: Senki és semmi nem tud rajtunk segíteni. Se a házastársam, se a gyerekeim, se az unokáim, barátaim, gyülekezetem, lelkészem, se egy új autó, ház, vagy amire éppen vágyom. Mivel nem tudják ezt a természetemmel járó problémát megoldani, ezért nem is háríthatom rájuk a felelősséget, és nem is hibáztathatom őket, ha nem sikerül nekik erőt és szárnyat adniuk.

4. felismerés: Ha nem talállok kiutat, akkor beleragadok a lankadás és fáradtság állapotába. Ahogy igaz a mondat az eredeti megfogalmazásban, ugyanúgy igaz akkor is, ha megfordítjuk: akik nem az Úrban bíznak, erejük nem újul meg, nem kelnek szárnyra, mint a sasok, futnak és meglankadnak, járnak és elfáradnak.

Csak egy út van

Nem véletlen az, hogy Ézsaiás Isten hatalmas erejére, a teremő hatalmára irányítja a kételkedő, hitében megfáradt nép figyelmét. Pont ő, aki mindennek az Ura, aki semmilyen földi hatalomhoz, amelyben emberek bíznak és reménykednek, nem hasonlítható, pont ő ne látná gyermekei sorsát?

Látja a mi Urunk is az elkerülhetetlen nehézségeket, keresztek, megpróbáltatásokat, amelyek ránk várnak. Látja, hogy ilyenkor könnyen elhomályosítja látásunkat a súlyos teher, és a sötét fellegek mögött nehezen vesszük észre az ő világosságát. Tud rólunk, név szerint ismer és számontart minket. Ezért született meg Jézus. Ezért lett ő az értünk meghalt és feltámadt Krisztus. Mert tudja jól, hogy csak így kelhetünk szárnyra. Ha a kereszt és a feltámadás csodája és kegyelme nem formálja az életünket, akkor futóhomokba lépünk, amely egyre csak húz le a mélybe, és hiába próbálkozunk bármivel, erőnk nem újul meg.

De aki az Úrban bíz, De aki meglátja a feltámadt Krisztust... De akinek a szívébe be is köl-

tözik ő... A mondat folytatását mindenkinek magának kell tudnia.

További javaslatok az istentisztelethez

Lekció

Jn 20,19–29; 1Jn 5,4–10

Énekek

EÉ 225, 214, 388; ZÉ 138 (Áldjad, lelkem, az Urat)

Imádság

Túróczy Zoltán: *Miért?* (EÉ 760–761. o.)

Illusztrációk

TÖRTÉNET

Ki tartja helyén az eget?

„Egy kis madárka hanyatt repülve, mereven az ég felé tartotta mind a két lábcskáját. Egy másik madár mellérepült, és csodálkozva kérdezte: – Mit csinálsz te itt? Miért repülsz így, lábaiddal az ég felé? Csak nem történt veled valami?

Anélkül, hogy megmozdult volna, a kismadár így válaszolt: – Én tartom az eget a lábaimmal. Ha megmozdulok, és visszahúrom a lábaimat, leszakad az ég.

Abban a pillanatban egy szomszédos fáról levált egy levél, és leesett a földre, gyorsan és csendben. A mi madárkánk igencsak megijedt. Megfordult, és gyorsan tovarepült.

Az égbolt természetesen a helyén maradt.” (FERRERO 1990)

Futás!

Nagynéném, aki hosszú ideje kerekesszékekben élte életét, ahogy begurult a fürdőszobába, észrevett egy egeret, és ijedtében beszaladt a szobájába. Miután leült az ágyra, akkor vette észre, hogy csoda történt.

A beteg test is életre kelhet, csak a megfelelő erőforrást kell hozzá megtalálni.

Felhasznált irodalom

- FERRERO, Bruno 1990. *Ami fontos: a rózsá. Ford. Szőke János. Don Bosco Kiadó, Budapest.*
- HAFENSCHER Károly 2010. *Liturgia. A keresztény istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben. Luther Kiadó – Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszéke, Budapest.*
- KÁLVIN János 2008. *Ézsaiás könyvének magyarázata. Ford. Szabó Miklós. Kálvin Kiadó, Budapest.*
- MACDONALD, William 2009. *Ószövetségi kommentár. Evangéliumi Kiadó, Budapest.*
- NÉMETH Mihály 2007. Húsvét ünnepe után 1. vasárnap (Quasi Modo Geniti). *Ézs* 40,25–31. *Lelkipásztor*, 82. évf. 4. sz. 149–151. o.
- OTTLYK Ernő 1960. Akik az Úrban bíznak. Tanérvnyitó igehirdetés a Teológiai Akadémián. *Ézs* 40,27–30. *Lelkipásztor*, 35. évf. 4. sz. 640–642. o.
- PECSUK Ottó (szerk.) 2004. *Bibliaismereti kézikönyv. Kálvin Kiadó, Budapest.*
- SIMON Réka 2016. Húsvét ünnepe után 1. vasárnap (Quasi modo geniti). *Ézs* 40,25–31. *Lelkipásztor*, 91. évf. 3. sz. 116–117. o.

■ ENDREFFY MÁTÉ